

Sygn. akt VIII U 1390/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia SO Mariola Szmajduch
Protokolant	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2020 r. w Gliwicach

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o składki

na skutek odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 9 stycznia 2018 r. **nr** (...) - (...)

1. umarza postępowanie w przedmiocie zadłużenia odwołującej W. S. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od marca 2017r. do sierpnia 2017r.;
2. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż odwołująca nie jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od stycznia 2016r. do lutego 2016r. oraz od stycznia 2017r. do lutego 2017r.;
3. oddala odwołanie w pozostałej części;
4. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania.

(-) Sędzia SO Mariola Szmajduch

Sygn. akt VIII U 1390/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 stycznia 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustalił dla płatnika składek W. S. wysokość zaległych składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2012r. do stycznia 2013r.

w kwocie 2.245,93 zł, wraz z odsetkami za zwłokę, w kwocie 995,00 zł;

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2014r. do sierpnia 2017r.
w kwocie 11.632,16 zł, wraz z odsetkami za zwłokę, w kwocie 1.823,00 zł;

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że W. S. jako płatnik składek była zobowiązana do opłacania comiesięcznych składek na poszczególne ubezpieczenia oraz, że od składek nieuiszczonych w terminie naliczane są odsetki za zwłokę.

W odwołaniu od powyższej decyzji W. S. wniosła o zmianę oraz o zwolnienie jej z obowiązku zapłaty należności określonych w zaskarżonej decyzji ZUS. W uzasadnieniu podała, że w okresie od 30 września 2013r. nie prowadziła już faktycznie działalności gospodarczej, wskutek bankructwa apteki, będącej przedmiotem tej działalności, a w efekcie od momentu praktycznej niemożności prowadzenia tej działalności. Dodatkowo wskazała, że organ rentowy błędnie ustalił wysokość spornego zadłużenia za okres od października 2012r. do stycznia 2013r., bowiem w jej ocenie należności te zostały już wcześniej ściągnięte przez ZUS, w ramach prowadzonej przez ten organ egzekucji. Nadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swe dotychczasowe stanowisko. W pierwszej kolejności ZUS wskazał, że zadłużenie składkowe, w związku ze składkami na ubezpieczenia społeczne, należnymi za okres od października 2012r. do stycznia 2013r., nigdy nie było przez organ rentowy dochodzone w drodze egzekucji. Egzekucji natomiast podlegała kwota nienależnie pobranego przez odwołującą, zasiłku chorobowego. Dalej ZUS podkreślił, że odwołująca dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej w ramach spółki jawnej, w oparciu o wpis do ewidencji takiej działalności. Nadto organ rentowy podkreślił, że odwołująca nie przedstawiła dokumentów rozliczeniowych, ani też wyrejestrowujących powyższą działalność gospodarczą. Z kolei sam okres faktycznego nieprowadzenia działalności, przy równoczesnym braku jej zawieszenia, nie pozwala na stwierdzenie, że do prowadzenia tej działalności nie doszło. W tym zakresie ZUS powołał się na domniemanie prowadzenia działalności, jakie implikuje wpis tej działalności do stosownego rejestru.

Sąd ustalił:

Ubezpieczona W. S. była współnikiem „Apteki (...) G. G., W. (...) Spółki Jawnej” z siedzibą w G..

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej odwołująca jako płatnik składek była zobowiązana opłacać składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Przedmiotem działalności odwołującej było prowadzenie apteki. Odwołująca wraz ze współniczką, były właścicielkami budynku, w którym mieściła się apteka. Aptekę prowadziły one osobiście i dodatkowo zatrudniały do pomocy pracowników. Faktycznie działalność apteki została w roku 2013 zakończona przez współników, co było związane z narastającymi problemami finansowym, spowodowanymi konkurencją ze strony aptek sieciowych. W efekcie pozostałe jeszcze leki, zostały poddane utylizacji, kasy fiskalne zostały oddane do Urzędu Skarbowego, zaś pracownicy przejęci przez inne apteki.

Uchwałą nr 2/2013 z 5 listopada 2013r., „Apteka (...) G., W. (...) spółka jawna” współnicy postanowili o likwidacji spółki z dniem 30 listopada 2013r.

Ś. Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny w K. prawomocną decyzją z 4 kwietnia 2014r., na podstawie art. 99 ust 2 i art. 104 ust. 1 pkt2 i ust.2 ustawy z 6 września 2001r. Prawo farmaceutyczne, stwierdził wygaśnięcie zezwolenia na prowadzenie Apteki (...) w G. z dniem 14 marca 2014r., z uwagi na zakończenie działalności gospodarczej.

Postanowieniem z 30 stycznia 2015r. Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Krajowego Rejestru Sądowego w sprawie o sygn. akt GL.X NS-REJ.KRS/(...), rozpoznając wniosek z wspólników 30 kwietnia 2014r. odmówił wykreślenie z rejestru podmiotu Apteka (...) zarzucając, że w treści uchwały z 5 listopada 2014r. nie zawarto sformułowania o rozwiązaniu spółki. Postanowiono natomiast wyłącznie o jej likwidacji. W powyższym postanowieniu sąd rejestrowy podkreślił, że postępowanie likwidacyjne jest następstwem rozwiązania spółki, polegającym na podjęciu czynności faktycznych i prawnych, które zmierzają do upłynnienia majątku spółki. Spółka może zaś istnieć nierozwiązana z zakończoną działalnością. Wspólnicy nie podjęli skutecznej uchwały w przedmiocie rozwiązania umowy spółki i ta okoliczność przesądziła

o oddaleniu wniosku o wykreślenie spółki z rejestru. Sąd uznał bowiem, że stwierdzenie w umowie o likwidacji Spółki spowoduje, iż pozostały majątek spółki zostanie przeznaczony na pokrycie długów spółki, za zbyt ogólnikowe. Wskazał też, że w uchwale nie postanowiono o losie licznych zobowiązań spółki, sposobie ich zaspokojenia, a także ich podziale. Z uchwały nie wynika natomiast, kto stanie się następcą prawnym spółki w toczących się z udziałem spółki postępowaniach egzekucyjnych.

W dniu 9 stycznia 2018r. ZUS wydał zaskarżoną decyzję ustalając dla ubezpieczonej W. S. wysokość zaległych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, w kwotach i za okresy wskazane w tej decyzji.

Sąd postanowieniem z 19 września 2018r. zawiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania administracyjnego przed Dyrektorem (...) Wojewódzkiego Oddziału (...) o ustalenie obowiązku podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu za okresy objęte zaskarżoną decyzją.

Decyzją z 21 grudnia 2018r. Dyrektor (...) Wojewódzkiego Oddziału (...) w K. stwierdził, że W. S. z tytułu działalności pozarolniczej prowadzonej w (...) spółki jawnej Apteka (...). G., W. (...) Spółki Jawnej” z siedzibą w G., podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od 1 kwietnia 2014r. do 27 lutego 2017r. i równocześnie nie podlega obowiązkowi tego ubezpieczenia w okresie od 28 lutego 2017r. do 31 sierpnia 2017r. Z uzasadnienia tej decyzji wynika, że kluczowym dla ustalenia okresów podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, przez członka spółki osobowej – w tym spółki jawnej – jest samo członkostwo w tej spółce, nie zaś osobiste wykonywanie działalności pozarolniczej, przez samego członka. Istotnym przy tym jest, aby sama spółka prowadziła działalność gospodarczą. W konsekwencji od momentu zawieszenia przez spółkę prowadzenia działalności gospodarczej, ustaje obowiązek podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Od decyzji tej ubezpieczona nie składała odwołania, doprowadzając tym samym do jej uprawomocnienia się.

W związku z powyższym, postanowieniem z 14 marca 2019r. Sąd z urzędu podjął zawieszony postępowanie w niniejszej sprawie.

Organ rentowy decyzją z 10 kwietnia 2019r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił składki na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2012r. do stycznia 2013r. w kwocie 2.245,93 zł, wraz z odsetkami za zwłokę, w kwocie 1.220,00 zł oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, za okres od kwietnia 2014r. do lutego 2017r., w kwocie 9.848,48 zł, wraz z odsetkami za zwłokę, w kwocie 2.732,00 zł.

Sąd ustalił ponadto, że od maja 2013r., tj. osiągnięcia wieku emerytalnego, ubezpieczona uprawniona jest do emerytury. Świadczenie to w miesiącach styczniu i lutym 2016r. wyniosło 1.847,19 zł brutto, od marca 2016r. do lutego 2017r., wyniosło 1.851,62 zł brutto. Świadczenie to w miesiącach, styczniu i lutym 2016r. oraz w styczniu i lutym 2017r. nie przekroczyło kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, które do 31 grudnia 2016r., kształtowało się na poziomie 1.850 zł brutto, zaś od 1 stycznia 2017r., na poziomie 2.000 zł brutto.

Niezależnie od powyższego Sąd ustalił, iż decyzją z 12 listopada 2013r. (...) Oddział w Z. zobowiązał W. S. do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od 1 października 2012r. do 28 lutego 2013r., wraz z odsetkami, w łącznej kwocie 7.971,41 zł. Należność ta została od ubezpieczonej ściągnięta w drodze egzekucji administracyjnej pod nr (...)(...)

Z przedłożonych przez Naczelnika(...)Urzędu Skarbowego w G., odpisów deklaracji podatkowych ubezpieczonej wynika, że w roku 2014, osiągała ona jeszcze dochód z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, łącznie z dochodem ze stosunku pracy i z emerytury. Natomiast od roku 2015 osiągała już dochód wyłącznie z tytułu pobieranej przez nią emerytury.

W toku procesu, na żądanie Sądu, Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy KRS, nadesłał sprawozdania finansowe składane corocznie przez „ Aptekę (...) G., W. (...) Spółkę Jawną” z siedzibą w G.. Ze sprawozdań tych wynika, że za lata obrotowe 2014, 2015 i 2016, apteka wykazywała stałą stratę z lat poprzednich. Z kolei z odpisu pełnego KRS „ Apteki (...) G., W. (...) Spółki Jawnej” z siedzibą w G., wynika że w rejestrze tym nie odnotowano żadnych wpisów w dziale 6, w tym w szczególności w rubrykach dotyczących likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu podmiotu, a także o postępowaniu upadłościowym, czy też układowym. Jedyne w rubryce nr 7 zawarto informację o zawieszeniu działalności gospodarczej z dniem 28 lutego 2017r.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, dokumentów złożonych przez odwołującą (k.7-25), akt sprawy VIII U 938/16 dot. G. G. (3) w zakresie poczynionych ustaleń związanych z prowadzeniem działalności w (...) Spółki jawnej Apteka "pod K." i decyzji Dyrektora (...) NFZ z 30.10.2017r. dot. G. G. (3) oraz wyjaśnień G. G. (3) (k.166), jak również akt Dyrektora (...) NFZ dotyczących W. S. w zakresie ustaleń poczynionych odnośnie prowadzenia przez nią pozarolniczej działalności jako współnika Sp.j. oraz decyzji Dyrektora (...) Wojewódzkiego Oddziału (...) w K. z 31 grudnia 2018r. (koperta k.104), odpisu pełnego KRS „ Apteki (...) G., W. (...) Spółki Jawnej” z siedzibą w G. (k.112-120), informacji Naczelnika I Urzędu Skarbowego w G. (k.126), sprawozdań finansowych „ Apteki (...) G., W. (...) Spółki Jawnej” z siedzibą w G. (k.130-160).

Zebrane dowody Sąd uznał za wystarczające i mogące być podstawą ustaleń faktycznych oraz rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej W. S. zasługuje jedynie na częściowe uwzględnienie.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, regulują przepisy ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 300 ze zm.), zwanej ustawą systemową. Zgodnie z art. 1 ustawy ubezpieczenia społeczne obejmują ubezpieczenie emerytalne, ubezpieczenia rentowe i ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt. 4 ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Obowiązek ubezpieczenia powstaje od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą spoczywa na tej osobie (ust.3).

Natomiast po myśli art. 17 w związku z art. 46 ustawy, płatnik składek obowiązany jest według zasad wynikających z przepisów niniejszej ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Rozliczenie składek oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu świadczeń następuje w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA.

Po myśli art. 47 ustawy płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc.

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 8 omawianej ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Natomiast zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z art. 66 ust 1 pkt 1 lit.c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2019r., poz. 1373 ze zm.). Zgodnie z art. 81 ust 2 podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

Sąd podkreśla, iż z cytowanych wyżej przepisów wynika, że to na ubezpieczonej prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, jako na płatniku składek, ciążył obowiązek dokonania w swoim imieniu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego. Nadto ciążył na niej obowiązek składania na bieżąco deklaracji rozliczeniowych, korekty ewentualnych nieprawidłowości oraz opłacania należnych składek. W wypadku zaś niedopełnienia obowiązku opłacania składek w prawidłowej wysokości, ZUS miał prawo ustalić wymiar składki z urzędu, w tym ustalić wysokość składek zaległych. W myśl art. 83 ust 1 pkt 3 ustawy systemowej ZUS wydaje bowiem decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. przebiegu ubezpieczeń w tym również ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Bezsporne w niniejszej sprawie jest, że ubezpieczona w pierwszym ze spornych okresów, tj. od października 2012r. do stycznia 2013r. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia, w ramach spółki cywilnej, apteki. Bezsporne było też, że z tego tytułu zalegała z opłatą składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Kwestią sporną pozostaje natomiast, czy jak to podnosi ubezpieczona, organ rentowy dokonał egzekucji tych należności składkowych.

W tej kwestii ZUS powoływał się na brak egzekucji należności składkowych w jakiegokolwiek formie.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika natomiast, że w drodze egzekucji administracyjnej pod nr (...) -443/(...), organ rentowy wyegzekwował kwoty nienależnie przez odwołującą pobranego zasiłku chorobowego za okres od 1 października 2012r. do 28 lutego 2013r., ustalonego decyzją (...) Oddział w Z. z 12 listopada 2013r. Odwołująca natomiast nie przedłożyła w toku procesu, jakichkolwiek dowodów potwierdzających okoliczność wyegzekwowania przez ZUS zaległych należności składkowych. Tym samym nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku, o którym mowa w art. 6 k.c.

Sąd zwraca uwagę, iż to na odwołującej, a nie na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia, że kwoty składek zostały obliczone i opłacone w nieprawidłowej wysokości. Jedną z zasad w postępowaniu cywilnym, a takim również w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych, jest bowiem zasada kontrydykcyjności. A zatem to na stronach spoczywa ciężar dowodzenia swoich racji.

W myśl art. 6 kodeksu cywilnego, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zatem w niniejszej sprawie ciężar udowodnienia, że decyzja ZUS jest nieprawidłowa spoczywa na

odwołującej. Tymczasem ubezpieczona zachowała się w sposób bierny, ograniczając się w istocie jedynie do negowania zaskarżonej decyzji, nie wnosząc żadnych merytorycznych zarzutów i nie składając żadnych wniosków dowodowych na obalenie twierdzeń ZUS. Natomiast w aktach organu rentowego znajdują się wyliczenia, na podstawie których wydano zaskarżoną decyzję. W ocenie Sądu, brak podstaw do kwestionowania dokonanych przez ZUS wyliczeń.

Przechodząc do dalszych rozważań, należy zauważyć, że przedmiotem sporu było także zadłużenie odwołującej z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne, za okres od kwietnia 2014r. do sierpnia 2017r. Skarżąca bowiem podnosiła, że (...) Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny w K. prawomocną decyzją z 4 kwietnia 2014r., na podstawie art. 99 ust 2 i art. 104 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z 6 września 2001r. Prawo farmaceutyczne, stwierdził wygaśnięcie zezwolenia na prowadzenie Apteki (...) w G. z dniem 14 marca 2014r., z uwagi na zakończenie działalności gospodarczej. Tym samym od tej daty formalnie nie można już było prowadzić tej apteki i w związku z tym wszystkie pozostałe jeszcze leki, zostały przekazane do utylizacji, podobnie jak kasy fiskalne, które zostały zdane do Urzędu Skarbowego. W konsekwencji nastąpiła fizyczna niemożliwość prowadzenia działalności gospodarczej w ramach Apteki (...) w G..

W tym miejscu należy podkreślić, że decyzją z 21 grudnia 2018r. Dyrektor (...) Wojewódzkiego Oddziału (...) w K. stwierdził, że W. S. z tytułu działalności pozarolniczej prowadzonej w (...) spółki jawnej Apteka (...). G., W. (...) Spółki Jawnej” z siedzibą w G., podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od 1 kwietnia 2014r. do 27 lutego 2017r. i równocześnie nie podlega obowiązkowi tego ubezpieczenia w okresie od 28 lutego 2017r. do 31 sierpnia 2017r.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Dyrektor NFZ powołał się na wyrok z 10 kwietnia 2015r. sygn. akt III AUa 1455/14 w uzasadnieniu którego Sąd Apelacyjny w Gdańsku wskazał, iż „(...) Stosownie do treści art. 8 list. 6 pkt 4 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 121, nazywanej dalej ustawą systemowej) za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się m.in. wspólników spółki jawnej. Zgodnie zaś z art. 4 ust. 1 ustawy z 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013r., poz. 672 ze zm., nazywanej dalej ustawą o swobodzie działalności gospodarczej) przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczej. Chociaż na mocy art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej wspólnik spółki jawnej jest uznawany za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, jednak nie jest przedsiębiorcą na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, gdyż taką osobą jest spółka jawna, a nie jej wspólnik. To spółka jawna, jako spółka osobowa (art. 4 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych), może bowiem we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywana (art. 8 § 1 Kodeksu spółek handlowych), a zatem mieści się w kręgu jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa ta przyznaje zdolność prawną, o których mowa w art. 33 (1) § 1 i 2 Kodeksu cywilnego. Ponadto spółka jawna jako spółka osobowa prowadzi również przedsiębiorstwo pod własną firmą (art. 8 § 2 Kodeksu spółek handlowych). O objęciu ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi wspólników spółek osobowych, w tym spółki jawnej, decyduje prowadzenie przez nich działalności pozarolniczej. Na tle art. 8 ust. 6 ustawy systemowej należy stwierdzić, że prowadzenie działalności pozarolniczej jest pojęciem niepokrywającym się z prowadzeniem działalności gospodarczej, o której stanowi art. 2 ustawy o swobodzie, działalności gospodarczej jako o zarobkowej działalności wytwórczej, budowlanej, handlowej, usługowej lub poszukiwaniu, rozpoznawaniu i wydobywaniu kopalin ze złóż, z uwzględnieniem działalności zawodowej, wykonywanych w sposób zorganizowany i ciągły. Z kolei obowiązek ubezpieczenia społecznego wspólnika spółki jawnej wynika wyłącznie z członkostwa w tej spółce (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2012r. w sprawie II UK 121/12, OSNP 2013/23-24/281). Podleganie przez wspólnika takiej spółki obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności pozarolniczej do dnia zaprzestania jej wykonywania należy więc odnosić do okresu posiadania statusu wspólnika w spółce prowadzącej działalność gospodarczą, niezależnie od rzeczywistego uczestnictwa w działalności takiej spółki oraz faktycznego włączania się w prowadzenie jej spraw (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 10 lipca 2013r. w sprawie III AUa 1796/12, LEX nr 1345533). W konsekwencji wspólnicy spółki jawnej, stosownie do treści art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego jako

osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które prowadzą działalność pozarolniczą (art. 82 ust. 5 pkt 3).

Biorąc pod uwagę powyższe stanowisko judykatury, Dyrektor NFZ stwierdził, iż odwołująca jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność jako wspólnik spółki jawnej w rozumieniu art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a tym samym jest objęta obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z ww. tytułu w okresie figurowania w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego z wyłączeniem okresu, na który działalność spółki na podstawie art. 14a ustawy o swobodzie działalności gospodarczej została zawieszona.

Ubezpieczona nie składała odwołania od powyższej decyzji doprowadzając do jej uprawomocnienia.

Zdaniem Sądu, skoro doszło do uprawomocnienia się decyzji, która ustalała w jakim okresie ubezpieczenia odwołująca podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, z tytułu działalności prowadzonej w ramach Apteki (...), to zaskarżona decyzja, po jej zmianie decyzją z 10 kwietnia 2019r., jest konsekwencją prawomocnej decyzji Dyrektora NFZ ustalającej podleganie i tytuł podlegania temu ubezpieczeniu. Taka decyzja Dyrektora NFZ, jest wiążąca zarówno dla organu rentowego, który ustala jedynie wysokość należnych z tytułu podlegania temu ubezpieczeniu składek podobnie, jak dla Sądu rozpoznającego odwołanie od tej decyzji ZUS.

Sąd dopatrył się jednak w ustaleniach organu rentowego nieprawidłowości. Mianowicie czym innym jest obowiązek podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, czym innym natomiast jest obowiązek opłacania z tego tytułu należnych składek, do naliczenia i pobrania których organ rentowy jest zobowiązany.

W ocenie Sądu należało zwrócić uwagę na przepisy, które normują obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, w razie zbiegu tytułów do tego ubezpieczenia.

Wprawdzie art. 82 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w § 1 wskazuje, że w przypadku, gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie.

Od zasady tej ustawodawca przewidział jednak wyjątki. Mianowicie w § 8 wskazano, iż składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę, której świadczenie emerytalne lub rentowe nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia, od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, lub tytułu, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1a, w przypadku gdy osoba ta:

- 1) uzyskuje dodatkowe przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub
- 2) opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że od 14 marca 2014r., z uwagi na zakończenie działalności gospodarczej przez spółkę, ubezpieczona nie osiągała już dochodu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu apteki. Z tą datą bowiem (...) Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny w K., prawomocną decyzją z 4 kwietnia 2014r., na podstawie art. 99 ust 2 i art. 104 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z 6 września 2001r. Prawo farmaceutyczne, stwierdził wygaśnięcie zezwolenia na prowadzenie Apteki (...) w G.. Odpadła zatem formalna możliwość prowadzenia tej apteki i w konsekwencji uzyskiwania też z tego tytułu dochodów. Równocześnie Sąd ustalił, w oparciu o niekwestionowane zestawienie organu rentowego, że odwołująca w styczniu i lutym 2016r., podobnie jak w styczniu i lutym 2017r., otrzymywała emeryturę na poziomie niższym niż obowiązujące w tych okresach, minimalne wynagrodzenie za pracę. Mianowicie w pierwszym z wymienionych okresów, jej emerytura wynosiła 1.847,19 zł brutto, zaś minimalne wynagrodzenie wynosiło 1.850 zł brutto. Z kolei w drugim z wymienionych okresów emerytura odwołującej wynosiła 1.851,62 zł brutto, zaś minimalne wynagrodzenie wynosiło 2.000 zł brutto.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd uznał, że ubezpieczona, na skutek spełnienia przez nią przesłanek określonych w art. 82 § 8 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, nie ma obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, z tytułu członkostwa w spółce jawnej prowadzącej Aptekę (...), w miesiącach styczniu i lutym 2016r., podobnie jak i w styczniu oraz lutym 2017r.

Reasumując, ponieważ w toku procesu organ rentowy wydał nową decyzję z 10 kwietnia 2019r., mocą której zmienił zaskarżoną decyzję i ograniczył wysokość zadłużenia odwołującej z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne z prowadzonej działalności gospodarczej do okresu od kwietnia 2014r. do lutego 2017r., w punkcie 1 sentencji Sąd umorzył postępowanie w przedmiocie jej zadłużenia z tego tytułu za okres od marca 2017r. do sierpnia 2017r.

Stosownie bowiem do treści art. 477¹³ k.p.c., zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części.

Z kolei zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Równocześnie, Sąd uznał, iż zaskarżona decyzja organu rentowego, w zakresie, w jakim określa dla odwołującej obowiązek uiszczania zaległych składek za miesiące styczeń i luty 2016r. oraz styczeń i luty 2017r. nie jest prawidłowa, w związku czym Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., w punkcie drugim sentencji wyroku zmienił ją, stwierdzając, że odwołująca nie jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od stycznia 2016r. do lutego 2016r. oraz od stycznia 2017r. do lutego 2017r.

W pozostałej natomiast części zaskarżoną decyzję, Sąd uznał za prawidłową i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie trzecim sentencji wyroku, oddalając w tym zakresie odwołanie ubezpieczonej.

O kosztach procesu Sąd orzekł po myśli art. 100 k.p.c. w punkcie czwartym orzeczenia.

(-)SSO Mariola Szmajduch